

Vinkkejä suomenoppijan tukemiseen

Tips for supporting Finnish language learners

HEI SINÄ TAUONPITÄJÄ!

Onko työyhteisösi monikielinen? Onko työpaikallasi joku, jolle suomen kieli ei ole vahvin kieli? Kollega, joka kirjoittaa ja puhuu pääasiassa jotain muuta kieltä kuin suomea?

Oletteko koskaan puhuneet siitä, haluaisiko hän oppia suomea? Tai ehkä olet kuullut, että hän käy suomen kurssilla?

Jos näin on, tiedätkö mitä: juuri Sinulla on tärkeä rooli siinä, että hän pääsee vahvistamaan kielitaitoaan ja puhumaan suomea!

Työpaikalla on hyvä sopia siitä, missä tilanteissa te käytätte (myös) suomea. Esimerkiksi kahvittelu saattaa olla suomen puhumiseen sopivan rento tilanne.

Tästä vihosta voi lukea vinkkejä siihen, miten voit auttaa kollegaasi kielitaidon kartuttamisessa ja miten voit rohkaista häntä käyttämään suomea.

Mukavia hetkiä monikielisessä kahvihuoneessa!

Terveisin vinkkien tekijät,
Helsingin yliopiston suomen kielen opettajat

VINKKI 1

Puhu selkeästi ja rauhallisesti

- Puhekieltä voi kuitenkin käyttää!
- Puhetta ei tarvitse yksinkertaistaa liikaa, eikä puheen tarvitse olla liioitellun hidasta, mutta normaalitempoisen puheen ymmärtäminen saattaa olla työlästä tai mahdotonta.
- Huomaa, että konteksti ja usein ympäristössäsi olevat asiat ja esineet auttavat myös ymmärtämisessä.

VINKKI 2

Yritä käyttää puheessasi mahdollisimman tavallisia sanoja (erityisesti, jos kollegallasi on vasta vähän kokemusta suomen käyttämisestä).

VERTAA: *Tää on hankala juttu.* – *Tää on vaikea juttu.*

- *hankala* saattaa olla vieraampi sana kuin *vaikea*
- jos sanot *hankala juttu*, voit ymmärtämisen varmistamiseksi lisätä: *hankala juttu, siis vaikea juttu.*

VINKKI 3

Sano asiasi tarvittaessa uudestaan ja anna aikaa ymmärtämiseen.

Älä vaihda ensimmäisen ymmärrysongelman jälkeen kieltä heti täysin englantiin tai muuhun yhteiseen kieleen.

Jos vaikuttaa siltä, että keskustelukumppanisi ei ymmärrä jotain sanaa toiston jälkeen, mieti, onko sanalle jokin yleisempi vastine, ja käytä sitä.

VINKKI 4

Varmista keskustelussa oleellisen sanan ymmärtäminen. Voit toistaa ja painottaa tärkeää sanaa, ja aloittaa sillä.

VINKKI 5

Jätä puheestasi pois turhat yksityiskohdat. Käytä tavallisia rakenteita.

VERTAA: *Mikä sai sut muuttamaan Suomeen? – Miksi sä muutit Suomeen?*

Vaikka ensimmäinen kysymys saattaa tuntua vähemmän tungettelevalta tavalta kysyä tällaista henkilökohtaista asiaa, kysymyksen muotoilu voi olla suomea oppivalle vaikeammin ymmärrettävä kuin miksi-kysymys.

VINKKI 6

Ota avuksi sanoja muista yhteisistä kielistä. Samassa keskustelussa voi käyttää monta kieltä.

Huomaa myös, että moni lainasana voi olla helppo ymmärtää suomeksikin.

Vamos, meillä alkaa kohta kokous.

Mun pitää tehdä **work plan**.

Tää **projekti** on tosi hyvin **organisoitu!**

VINKKI 7

Havainnollista ja selitä sanojen merkityksiä.

Työsuunnitelma on se dokumentti, mihin sä kirjoitat, kuinka monta tuntia sä opetat ja kuinka monta tuntia sä teet muita töitä. Sun esihenkilö katsoo työsuunnitelman sun kanssa.

VINKKI 8

**Käytä myös eleitä, kun selität jotain.
Pienetkin kädellä tehdyt liikkeet saattavat
auttaa kielenoppijaa ymmärtämään
paremmin.**

Miten voisit esimerkiksi elehtiä sanat *aikaisemmin* tai *myöhemmin*?

VINKKI 9

Koeta kiinnittää huomiota omaan ja työpaikan kielenkäyttöön. Jos huomaat, että itse usein toistat jotain fraasia tai että työpaikalla tietyssä tilanteessa aina sanotaan jotain, voit opettaa fraasin kollegallesi.

VINKKI 10

Ymmärtämisen varmistaminen: odota kielenoppijan reaktiota.

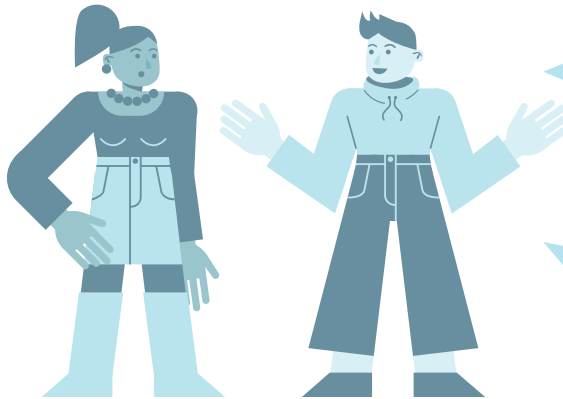
Jos kuulet keskustelun aikana *joo, okei, mm* tai keskustelukumppanisi ainakin nyökyttää päätään, se on usein merkki siitä, että hän seuraa keskustelua ja ymmärtää, mistä puhutaan.

Jos tällaisia minimipalautteita ei tule, voit keskustelun kannalta tärkeistä asioista kysyä: *tiedätkö, mitä X tarkoittaa? Onko X sulle tuttu?*

VINKKI 11

Auta ymmärtämään kieleen liittyviä normeja ja odotuksia.

Jos sä tarvitset suolaa pöydässä, on tavallista sanoa *annatko tuon suolan*. Tässä tilanteessa sun ei tarvitse sanoa esimerkiksi *olisitko niin ystävällinen ja antaisit tuon suolan*.

Suomessa on täysin ok aloittaa sähköposti sanalla *Hei*.

VINKKI 12

Muista, että empaattinen suhtautuminen rohkaisee puhumaan.

Voit miettiä, miltä sinusta itsestäsi on tuntunut tilanteessa, jossa muut ympärilläsi olevat ihmiset käyttivät sinulle vierasta kieltä. Millaista tukea tai kannustusta olisit itse tilanteessa kaivannut?

VINKKI 13

Auta kielenoppijaa ottamaan osaa keskusteluun.

Joskus kieltä oppivan voi olla vaikea päästä keskusteluun mukaan: omaa ajatusta ei ole helppo nopeasti pukea sanoiksi, ja keskustelun aihe ehtii vaihtua. Hän ei välttämättä tiedä, miten ottaa itselleen vuoro keskustelussa. Ota tämä huomioon ryhmän keskustelussa.

VINKKI 14

Kun olet jo tutustunut kieltä oppivaan kollegaasi, voit kysyä, haluaako hän, että hänen puhettaan korjataan. Vaikka hän haluaisi, ei silti kannata korjata ihan jokaista sanasto- tai rakenneasia.

Korjaa epäsuorasti esimerkiksi toistamalla puhekumppanin puheenvuorosta osa ja käytä toistossa oikeaa muotoa.

VINKKI 15

Anna myönteistä ja rakentavaa palautetta sopivassa tilanteessa.

Se, että et vaihda kieltä heti ja täysin esimerkiksi englantiin, on kehu itsessään – se antaa signaalin siitä, että kielenoppijan kanssa voi puhua suomea. Hän siis osaa!

Vinkejä suomenoppijan tukemiseen – Tips for supporting Finnish language learners

Vinkeissä lähteenä käytetty

Lauranto, Yrjö (2020): Rennosti kolmella kielellä –videotarja <https://www.kielibuusti.fi/fi/tyonantajat/tyopaikan-arki/monikielisyden-huomioiminen-tyopaikalla>

Lehtimaja, Inkeri (2022): Miten huomioida puutteellinen kielitaito? <https://www.youtube.com/watch?v=ITkIJAh2GO4>

Lehtimaja, Inkeri – Korpela, Eveliina – Komppa, Johanna – Kotilainen, Lari & Kurhila, Salla (2023): Monikielisen työyhteisön opas. Alma Talent: Helsinki.

Selkokeskus (Näin puhut selkokieltä): <https://selkokeskus.fi/selkokieli/nain-puhut-selkokielta/>

Tekijät

Vinkit: koostanut Emmi Pollari (Helsingin yliopisto)

Kuvitukset ja taitto: Jenni Lintumäki

©2023 Helsingin yliopisto

Vinkejä suomenoppijan tukemiseen, marraskuu 2023, jonka tuottaja on Helsingin yliopisto ja Aalto-yliopisto ja tekijät ovat Emmi Pollari ja Jenni Lintumäki, on lisensoitu Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen lisensillä (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Materiaali on saatavilla osoitteessa [kielibuusti.fi](https://www.kielibuusti.fi)

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University